

MARIA THERESIA by der gratie Godts, Rooms Keyserinne, Koninginne van Duytslandt, van Hongariën, van Bohemen, van Dalmatie, van Croatie, van Esclavonie, &c. Aerts-Hertoginne van Oostenryck; Hertoginne van Bourgogne, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Gueldre, van Milanen, van Stirien, van Carinthien, van Carniole, van Mantua, van Parma ende van Plaisance, van Wirtemberg, van hoogh ende leegh Silesie, &c. Princeesse van Suabe ende van Transilvante; Marck-gravinne van't H. Rooms Ryck, van Bourgau, van Moravie, van hoogh ende leegh Lusatie; Gravinne van Habsburg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrette, van Kybourg, van Goricie ende van Gradisca; Land-gravinne van Alsatie; Vrouwe van de Marche van Esclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Loreynen ende van Bar; Groote Hertoginne van Toscanen: Onderricht zynde van de excessen, dieveryen ende misdaden die gecommiteert worden in alle de Provincien van onse Nederlanden, door de Landtloopers ende Ledighgangers die de selve van alle canten overloopen, in sulcken wyse dat sy hun versaemen in alsulcken grooten getal, dat de Inwoonders van het plat-Landt vreesen van de selve te vervolgen ende alnoch meer van de selve te arresteren; dat dit quaedt (daer aen soo veel gelegen is voor de gemeyne rust ende vredtsaemheyt, als oock voor den Coophandel ende besonderlyck voor de buyten Lieden) niet en can geattribueert worden als aen de negligentie van de Officiëren van het plat Landt, ende aen de niet-onderhoudinge der Placcaerten ende Reglementen geemaneert op't stuck van de Patrouillen, ende dat het teenemiel te vreesen is, dat het altydt meer voorts sal gaen, is dat men met gelijcke forge ende kracht niet en belet de desertie van de Soldaeten, die sich by voegen aen de versaemingen der selver Landtloopers ende Ledighgangers, doende seer exactelijck onderhouden de Placcaerten aengaende de desertie die niet meer gerespecteert nochte geexecuteert en zyn als de gene die de selve Patrouille aengaen; ende nemende voorts alle de precautien ende toetsicht die d'importantie van de materie vereyscht; ter dier oorsaecke, hebben Wy (ter deliberatie van onsen seer-lieven ende seer-beminden Schoon-Broeder ende Cosyn **CARL ALEXANDER** Hertogh van Loreynen ende van Bar, Ridder van het Order van't Gulde Vlies, Veld-Marechal van het H. Rooms-Ryck ende van onse Legers, Generael, Opperste Bavelhebber der selve Legers, onsen Stadthouder, Gouverneur ende Capiteyn Generael van onse Nederlanden, ende by advies van die van onsen Privéén Raedt) geordonneert ende gestatueert de volgende punten ende articulen.

I.

Wy ordonneren aen alle Officiërs ende Wethouderen te doen doen de rondende ende patrouillen door de geheele uytstreckinge van hunne respectieve Dorpen, soo by nachte als by dage, aen te tasten alle Quaetdoenders ende Landtloopers, ende de selve te leyden in de gevangnissen van de Hoofsteden, Quartieren ofte Meyeryen naestgelegene der Plaetsen alwaer sy sullen geapprehendeert zyn.

II.

Ende op dat de aentastinge der selve Quaetdoenders ende Landtloopers soo veel te gemakkelijcker geschiede, Wy willen, dat soo aenstonts die van de Patrouillen, Officiëren ofte Wethouderen sullen geadvertteert zyn van eenige versaeminge, overlast ofte resistantie gecommiteert door de selve Landtloopers, Ledighgangers ofte zelfs door de Soldaeten, sy terstont de clocke doen klippen, om alle de Inwoonderen gewaepent te vergaederen, ende de Misbruyckers ende Quaetdoenders te vervolgen, om de selve aen te tasten, is dat het mogelijck is, op pene van te verbeuren, eene amende van vyf-en-twigh pattacons.

III.

Ordonneren insgelijckx, dat soo wanneer die van de naestgelegene Dorpen den clockslag sullen gehoord hebben, de Officiëren ende Wethouderen der selver Dorpen doen vergaederen ende polleren de Inwoonders gewaepent op de groote wegen ende andere plaetsen, waer door de Quaetdoenders sich soude kunnen retireren.

IV.

Dat soo de Delinquanten eenige resistantie doen, om sich niet te laeten vangen, ofte, gevangen zynde, om de handt van de Justicie te ontgaen, Wy verclaeren, dat het aen de voorschreve Officiërs ende Inwoonders gepermitteert sal zyn het gewelt met gewelt te verstoeten, zelfs de Tegenstaenders te dooden, is dat sy de selve anders niet en connen aentasten ofte houden, sonder daeromme t'onsen regarde eenighsints te misbeuren, nochte oock ten regarde van de Vrienden van den Gedooden.

V.

Wy verclaeren daer en boven, dat de selve Patrouillen ende Inwoonders, vervolgende de Dieven ende Landtloopers, sullen mogen passeren van hunne Jurisdicte op die van een ander, de selve aldaer aentasten, arresteren ende transporteren ter gevangnisse, alsoo hier boven geseyt is.

VI.

Ende op dat de Officiërs, ende die van het plat-Landt, sich soo veel te liever quytten van het gene sy belast zyn door de voorgaende articulen, Wy verclaeren, dat voor iederen Dief oft Landtlooper die sy ter handt van de Justicie sullen geleverd hebben, ende die al sulcx ter doot sal gecondemneert geweest zyn, sullen hebben voor loon thien pattacons; ende voor ieder Landtlooper ende Ledighganger vyf pattacons, te betaalen door den Rentmeester van het Quartier ofte van de Meyerye in de welke hy sal geapprehendeert zyn.

VII.

Verbieden aen de Herbergiers, Taverniers, ofte Tappers ende andere, te logeren ofte te aenveerden in hunne huysen, eenige van de voorschreve Dieven, Landtloopers ofte onbekende, hun t'eten te geven, ofte te drincken oft andersints de selve te begunstigen in eenige maniere; maer sullen gehouden zyn de selve te verkondighen aen de Officiërs van Haere Majesteit oft aen de gene van haere Vassallen, om aengetast ende getransporteert te worden ter gevangnisse voorschreven, op dat t'hunder straffe geprocedeert worde, op pene van ballinghschap ofte andere arbitraire.

VIII.

VIII.

Wy ordonneren insgelijcx aen de selve Herbergiers, Taverniers ofte Tappers; te draegen aen den Officier van de Plaetse, de Naemen van de gene die sy in hunne huysen aenveert fullen hebben, op pene van dry guldens amende voor iedere reyse die sy in gebreke fullen zyn des te doen.

IX.

Verbieden aen alle Schippers, Pontonniers, Voerlieden ofte andere, te doen oft laeten passeren de Rivieren aen suspecte oft onbekende Persoonen, ofte Peerden, Waegen oft andere Voituren te geven, geduerende den kloekslag, ende vier-en-twintigh uren daer naer, ten zy by consente van die van de Weth.

X.

Wy willen, dat in alle beslotene Steden, de gene aen wie het raeken sal, aldaer instantelijck doen publiceren eene behoorelijke Ordonnantie, om alle Inwoonders te belasten van over te draegen aen de Hooft-Officiers der selver Steden, de naemen ende qualiteyten van alle de onbekende Persoonen die sy fullen logeren oft t'hunwaerts houden, ten selven dage als sy aldaer fullen aengecomen zyn, op pene van eene amende van vyfthien pattacons voor iedere contraventie, ofte van eene andere hoogere ofte arbitraire, soo wanneer den cas de selve vereyschen sal.

XI.

Als wanneer die Hooft-Officiers van onse beslotene Steden, door dien middel fullen verstaen, ende alswanneer sy anders fullen kunnen weten, dat aldaer eenige Soldaeten van onse Trouppen sich bevinden fullen, sy fullen hun doen produceren den Oorlof van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, ende is't dat de Soldaeten in faute blyven van het selve te doen, soo fullen sy die aentasten ten lyve, op pene van hondert pattacons amende voor iedere reyse dat sy dien aengaende iet vernegligeert fullen hebben.

XII.

Ende alsoo Wy de noodige orders gegeven hebben, op dat, soo haest dat-men sal aenmercken eenige versaevinge van Landtloopers ende Quaeddoenders, ofte eenige desertie van een ofte meer Soldaeten, den Commandant van de Plaetse waer van sy gedeferteert zyn, dry scheuten canons doet schieten, Wy willen ende ordonneren dat aenstonts de omliggende Dorpen de klokke trecken, ende dat-men de selve trecke vervolgens van Dorpe tot Dorpe tot dry mylen in de ronde van de selve Plaetse, ende dat de Boeren met hunne waepen uyt-komen, om eensdeels de wegen van hunne respectie Dorpen te besetten ende eensdeels de Patrouille te doen, hun verbiedende wel expresselijck van t'hunnen huys weder te keeren, ten zy naer gedaen te hebben de geheele ronde, op pene van vyf-en-twintigh pattacons amende voor ieder gebreck.

XIII.

Wy verbieden wel expresselijck aen de Hooft-Officiers van de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, aldaer te verdragen eenigh Soldaet van onse Trouppen die niet voorsien en zy van eenen Oorlof van synen Capiteyn ofte ander Officier, ende Wy belasten hun van te arresteren alle de gene die sich aldan fullen houden sonder diergelijcken Oorlof, op pene van hondert pattacons amende voor iedere reyse dat sy fullen vernegligeert hebben het selve te doen.

XIV.

Ende alsoo in veele plaetsen de Patrouillen gedaen worden met groote onachtsaemheyt, soo by dage als by nachte, dat-men in veele andere Kinderen op schildwacht bevindt met eenen stock in de handt, Wy ordonneren wel scherpeelijck, dat in't toecomende de gene die gedefineert zyn tot het patrouilleren, fullen Mannen zyn oudt ten minsten van achthien jaeren, voorsien van wapenen ende in staet van niet alleenelijck de Deferteurs te arresteren, maer oock de Landtloopers ende Ledighgangers, alles op pene van te verbeuren voor iedere contraventie eene amende van thien pattacons, boven de gene gestatueert by de voorgaende Placcarten.

XV.

Ende midts die abusen ende onregeltheden het meestendeel voorts-comen door de negligentie ende ooghluyckinge van de Officieren, Wy willen, dat de gene, die door de Gouverneurs, Commandanten der Plaetsen ende andere daer toe by Ons geauthoriseert, belast fullen zyn van te sorgen over het gedragh van de Patrouillen, ende die bevinden fullen dat de Boeren die daer toe gedefineert zyn, hun devoir niet en quytten, oft dat-men alnoch Kinderen besicht, den Officier der Plaetse, daer van aenstonts adverteren, die responsabel sal zyn van de verbeurde amendes, hy in't geheel tot laste van de Overtreders; belastende de selve Geemployeerde daer van aenstonts part te geven aen den Gouverneur ofte Commandant van de Plaetse, die forge draegen sal daer van te informeren die het behoort, op dat sy de selve amendes doen innecomen; *Onse intentie zynde*, dat de selve detachementen geenints en zyn tot laste van de Dorpen, Gemeeynten, nochte van de Inwoonderen van het plat-Landt, gelijk Wy het selve te kennen doen geven hebben aen de selve Gouverneurs ende Commandanten der Plaetsen.

XVI.

Die van onse Onderfaeten die de Patrouille doen in de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, fullen insgelijcx moeten arresteren alle de Soldaeten van onse Trouppen, die sy bevinden fullen sonder Oorlof van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, op pene van vyfthigh pattacons amende voor iedere contraventie, ende sal dese amende eyschbaer zyn solidairelijck tot laste van iedere van de gene die van de Patrouille fullen geweest hebben, die gemist sal hebben te arresteren de Soldaeten in questie.

XVII.

De Soldaeten van onse Trouppen die gearresteert fullen hebben geweest, in het een ofte het ander cas hier boven gespecificeert, fullen aenstonts geleydt worden op de gewoonelijcke maniere naer de naestgelegene Plaetse, alwaer Wy Garnisoen houden, om overgelevert te worden aen den Gouverneur ofte Commandant van de Plaetse; ende diese aldaer geleydt ende overgelevert fullen hebben, fullen ontfangen eene somme van thien Pattacons voor ieder der selver Soldaeten die Deferteur bevonden sal zyn, alswanneer hy zyn sal eenen Voetknecht ofte eenen Ruyter oft Dragonder te voet, ende eene somme van twintigh pattacons, alswanneer hy zyn sal eenen Ruyter oft Dragonder te peerdt; ende fullen hun die sommen betaelt worden door de Ontfangers van onse incommende ende uytgaende Rechten, op de Declaratie die hun geven fullen de Gouverneurs ofte Commandanten, aen wie sy de Soldaeten in questie fullen overgelevert hebben.

XVIII.

Soo dickwils dat eenige Soldaeten van onse Trouppen fullen gedeferteert zyn, ende dat het geprobeert sal zyn dat die Hooft-Officieren van de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, ofte die van onse Onderfaeten die aldaer patrouilleren, fullen vernegligeert hebben de selve te doen aentasten ofte arresteren, in het een ofte het ander cas hier boven gespecificeert, de gene die vernegligeert fullen hebben het selve te doen, fullen, boven de amendes hier boven te diers oorfaecke gecommineert, gehouden zyn te betaelen voor ieder gelijk Soldaet die gedeferteert sal zyn, eene somme van vyf-en-twintigh pattacons aen syn Regiment, met eene andere somme van thien pattacons ten profyte van den genen diese aenbrengen sal.

XIX.

Ende fullen de Gemeeyntens der opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, responsabel wesen voor iedere der voorschreve twee sommen in alle de occasien alwaer hunne Hooft-Officiers ofte die van onse Onderfaeten die aldaer de Patrouille doen, fullen gehouden zyn de selve te betaelen, behalven hyn recours tegens dese.

XX.

Wy verbieden van nieuws seer scherpeelijck, aen alle ende een-ieder van onse Onderfaeten, van wat staet, qualiteyt ende conditie sy zyn, ende 't zy dat sy woenen in de beslotene Steden, 't zy dat sy woenen in de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, te verswygen eenige Deferteurs van onse Trouppen, ofte mede te wercken tot hunne desertie op wat maniere het soude mogen wesen, op pene van hondert pattacons voor de eerste reyse, van het dobbel voor de tweede, ende van publieckelijck gegeeffelt te worden ende gebannen van de Landen van onse Gehoorfaemheyt voor de derde reyse.

twee sommen in alle de occaſien alwaer hunne Hooft-Officiers ofte die van onſe Onderſaeten die aldaer de fatoume doen, zullen gen. uden
zyn de ſelve te betaelen, behalven hun recours tegens deſe.

X X.

Wy verbieden van nieuws ſeer ſcherpelyck, aen alle ende een-ieder van onſe Onderſaeten, van wat ſtaet, qualiteyt ende conditie ſy zyn, ende 't zy dat ſy woonen in de beſlotene Steden, 't zy dat ſy woonen in de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, te verſwygen eenige Deferteurs van onſe Trouppen, ofte mede te wercken tot hunne deſertie op wat maniere het ſoude mogen weſen, op pene van hondert pattacons voor de eerſte reyse, van het dobbel voor de tweede, ende van publiceekelyck gegeeffelt te worden ende gebannen voor altydt uyt de Landen van onſe Gehoorſaemheyt voor de derde reyse.

X X I.

Boven 't welck, ſy ſullen gehouden zyn als boven, te betaelen eene ſomme van vyf-en-twintigh pattacons voor ieder van de ſelve Deferteurs aen het Regiment waer van hy gedeferteert ſal zyn, met eene andere ſomme van thien pattacons ten profyte van den genen dieſe aenbrengen ſal.

X X I I.

Ende oft het gebeurde dat ſy niet in ſtaet en waere te betaelen de amenden ende ſommen die Wy comen te ordonneren, ſullen ſy voor de eerſte reyse gebannen zyn voor den termyn van een jaer uyt alle de Provincien van onſe Gehoorſaemheyt, ende voor de tweede reyse voor den termyn van thien jaeren.

X X I I I.

Wy verbieden aen alle ende een-iegelycke van onſe Onderſaeten, te coopen ofte aenveerden, op wat titel ofte pretexte dat het zy, van de Soldaeten van onſe Trouppen, niet alleenelyck hunne uniformen, maar oock wapenen van wat qualiteyt de ſelve mogen weſen, ten zy dat de Soldaeten die de ſelve hun presenteren ſullen, ſac. die hebben by geſchriſte van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, de welke ſy ſullen gehouden zyn te laeten in handen van de gene, die de ſelve uniformen ofte wapenen coopen ofte aenveerden ſullen, om by hun gereproducceert te worden in cas van noode, op pene van hondert pattacons amende voor iedere contraventie.

X X I V.

Den derthienden artikel van het Placcaert van den jaere 1738. aengende order van het ſelve te republiceren ende afficheren alle jaeren, tuſſchen de vierthien dagen naer Paeffchen in alle Steden, Vlecken ende Dorpen, hebbende noynt onderhouden geweest, ende wilende nochtans, dat deſe diſpoſitie punctuelijck geexecuteert zy, Wy ordonneren iterativelijck dit tegenwoordigh Placcaert alle jaeren te republiceren; tot welcken eynde Wy daer van eenen dubbelen exemplaris hebben doen overſenden, aen wie het behoort, waer van den eenen ſal gepubliceert ende geafficheert zyn ter gewoone iijcker maniere voor de eerſte reyse ſoo haest dat het mogelijck ſal zyn, ende den anderen bewaert ſal worden ter Greffie ofte ter Secretarie, om publiceekelyck herleſen te zyn ter Plaetſen ende volgens de ordinariſſe forme alle jaeren tuſſchen de voorchreve vierthien dagen naer Paeffchen; belattende vervolgens den Officier van ieder Plaetſe, ieder keer part te geven aen ſyn Hooft-plaetſe, van dit point geexecuteert te hebben, ende de Officieren van de Hooft-plaetſe, daer van te informeren onſe Raeden Fiſcaelen tuſſchen acht dagen naer de voorchreve vierthien dagen, wilende daer-en-boven in conformiteyt van het diſpoſitief van den voorchreven 13.^{den} artikel, dat alle die republicatien ende aenclevende devoiren gratis gedaen zy, ende ſonder dat-men ter dier oorſaecke iet eyſchen magh van de Gemeyntens der Steden, Vlecken ofte Dorpen, alles op pene van vyftigh pattacons amende voor iedere reyse dat ſy daer aen gebreken ſullen; tot welcken eynde Wy belatten ingelijcx onſe Raeden Fiſcaelen, te ſenden ieder jaer aen het Gouvernement eene liſte van de gene die daer aen ſullen voldoen hebben, ende eene andere liſte van de gene die in faute ſullen gebleven zyn daer aen te voldoen, om ten noode voorders voorſien te worden tot laſte van deſe laetſte naer eyſch der ſaecke.

X X V.

Verclaren, dat alle Placcaerten ende Ordonnantien hier vooren geemaneert ſoo tegens de Dieven ende Landtloopers, als tegens de Deferteurs, ſullen blyven in hunne volle macht ende vigueur, voor ſoo veel daer aen geene veranderinge gedaen en is by dit tegenwoordigh Placcert; wilende ende belattende ſeer ſericuſelijck dat alle de Magiſtraeten ende Rechters hun ſullen hebben te reguleren in hunne oordeelen volgens het diſpoſitief der ſelver Placcaerten ende penen daer by geſtatueert.

X X V I.

Ende op dat alle het gene voorchreven is ſyn effect ſorteren magh, Wy ordonneren aen onſe Raeden Fiſcaelen te forgen dat deſe onſe Ordonnantie exactelijck ende punctuelijck geobſerveert worde, ende behoorelijck te doen ſtraffen die Officieren van het plat-Landt ende andere die negligent ſullen bevonden worden in d'executie ende onderhoudinge van eenige der poincten daer by gedragten.

Ontbieden daeromme aen onſe ſeer-lieve ende getrouwe die Hooft ende Presidenten ende Luyden van onſe Privéen ende grooten Raeden; Cancellier ende Luyden van onſen Raede van Brabant; Gouverneur, President ende Luyden van onſen Raede van Luxembourg; Cancellier ende Luyden van onſen Raede in Gelderlandt; Gouverneur van Limbourg; President ende Luyden van onſen Raede in Vlaenderen, Hooft-Bailliu, President ende Luyden van onſen Raede in Henegauw; Gouverneur ende Luyden van onſen Raede tot Namen; Hooft-Bailliu van Doornick ende van't Doornicksche; Schouten van Mechelen, ende aen alle andere onſe Juſticiere, Officieren ende Onderſaeten wien dit raecken ſal, dat ſy deſe onſe tegenwoordige Ordonnantie bewaeren ende onderhouden ende doen exactelijck bewaeren ende onderhouden, ſonder verdragh, gunſte oft diſſimulatie: W'ANT OOK ALſOO GELIEFT. Des ſoirconden, hebben Wy hier aen doen hangen onſen Grooten Segel. Gegeven in onſe Stadt Bruffel den 26. Julij in't jaer ons Heeren duyſent ſeven hondert negen-en-viertigh, ende van onſe Rycken het negenſte. Was geparaphceert, *Stee-h v.* onder ſtont, *By de Keyſerinne ende Coninginne in Haeren Ra.de*, ende was geteeckent, *F. J. Miſſon*, ende geſegelt met den Grooten Segel daer aen hangende in dubbelen ſteerte van parkement.

335
Placcact, nepens de Land Loopers
ende Vagabonders, ende 't Doen der Bitheden
Van den 26 July 1749.

30 telve aldaer 15